WIADOMOŚCI GRAFICZNE

ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO DRUKARZY I POKREWNYCH ZAWODÓW W POLSCE

ROK XX | WARSZAWA, 15 CZERWCA 1928 | Nr. 12

PRACE VIII ZJAZDU.

Streszczenie z przebiegu obrad VIII Zjazdu podane w Nr. 11 „Wiad. Graf.", wskazuje, iż obrady były wyjątkowo pracowite; omówiono i załatwiono lub polecono do załatwienia długi szereg spraw, mających doniosłe znaczenie dla drukarzy, a nawet dla ruchu robotniczego wogóle. Sądzę, iż należy o wynikach obrad VIII Zjazdu pomówić.

Przedtem jednak pragnę zaznaczyć, iż organizacja Zjazdu była doskonale przygotowaną przez kolegów poznańskich. Począwszy od noclegów, które wszystkie znaleziono w jednym hotelu, co znakomicie ułatwiało porozumiewanie się delegatów; dyskretna a stała opieka nad nieznającymi miasta, urozmaicenie obrad przez zwiedzenie Ogrodu Zoologicznego, Opery, ogrodów robotniczych, zakładów graficznych Św. Wojciecha i papierni tej firmy; wszystko było dobrze przygotowane. Organizacja samego Zjazdu stała na wysokości zadania. Obrady odbywały się w wielkiej sali, delegaci mieli dużo przestrzeni, światła i powietrza. Pozatem na każdym kroku wyczuwało się serdeczne przyjęcie oraz dążenie, by każdy z uczestników Zjazdu zachował jaknajmilsze wspomnienie o prastarym grodzie Poznaniu i jego drukarzach. Bezwątpienia w zupełności się to udało. Podnieść też trzeba udział znacznej liczby kolegów poznańskich w obradach Zjazdu; udział ten był dowodem żywego zainteresowania się kolegów poznańskich obradami Zjazdu.

Podkreślić należy udział w Zjeździe przedstawicieli zagranicznych organizacyj drukarskich, kol. Seitza i Nemecka. Po raz pierwszy przedstawiciele ci przybyli do Polski, dając dowód, iż solidarność międzynarodowa drukarzy, to nie pusty dźwięk. Przez swój udział w obradach stwierdzili, że możemy w razie potrzeby liczyć na ich pomoc, tak jak oni na naszą. Udział przedstawiciela Kom. Centr., tow. Zdanowskiego i przedstawiciela Pozn. Rady Zw. Zaw., tow. Klimaszewskiego, wskazywał, iż idziemy ramię przy ramieniu z zorganizowanym proletarjatem w Polsce. Przedstawiciele zorganizowanych kolegów niemieckich i żydowskich stwierdzili solidarność z nami i gotowość do połączenia się organizacyjnego. Udział przedstawicieli zagranicznych i krajowych, ich słowa pełne życzliwości, są to plusy moralne o wielkiej doniosłości.

Prace Zjazdu toczyły się w trzech kierunkach: wzmocnienie i dalszy rozwój organizacji, sprawy cennikowe i świadczeniowe, kształcenie zawodowe oraz sprawy ogólnorobotnicze.

W dążeniu o wzmocnienie i dalszy rozwój organizacji Zjazd zwrócił uwagę na konieczność wzmożenia propagandy, żeby objąć organizacyjnie wszystkie drobne miejscowości w b. Kongresówce i na Kresach. Między innemi w tym celu ustalił, iż nowe placówki organizacyjne płacić mogą przez pewien czas wkładki niższe, aż osiągną lepsze warunki pracy. Dalej Zjazd umożliwił średnim co do liczby oddziałom udział w Zjazdach, określając, iż oddziały, liczące mniej niż 150 czł., jednak więcej niż 30 czł. płacących, wysyłają na Zjazd jednego delegata. Jako rekompensatę dla wielkich oddziałów postanowił, że oddziały na każde 150 płacących wysyłają jednego delegata. Niewątpliwie obie uchwały dodatnio wpłyną na rozwój organizacji. Ponadto przeprowadzono ze względów formalnych zmianę nazw poszczególnych placówek organizacyjnych: zamiast okręgów, oddziałów i stacyj płatniczych mieć będziemy oddziały, filje i stacje płatnicze.

VIII Zjazd wiele czasu poświęcił sprawom, związanych bezpośrednio z korzyściami organizacyjnemi i zawodowemi dla członków. Podniesiono zapomogi centralne dla bezrobotnych o 1 zł. dziennie. Zajęto się gorliwie obecnemi stosunkami cennikowemi i przyjęto szereg postanowień, zmierzających do poprawy tych stosunków. Przedewszystkiem polecono zrzeszeniom, które umów zbiorowych nie mają, by obowiązkowo umowy takie zawierały; polecono Zarz. Gł. powołanie Kom. Cennikowej, któraby na podstawie danych ze wszystkich oddziałów opracowała ogólno-krajowy cennik. Wezwano wszystkie zarządy oddziałowe do wytężonej pracy w kierunku wprowadzenia na swoich terenach cennika ogólno-krajowego i regulaminu pracy. Przyjęto szereg rezolucyj, zwracających się do rządu o ochronę zdrowia pracujących w drukarstwie, mając specjalnie na uwadze zatrucie ołowiem, szczególnie groźne dla kobiet i młodocianych; dalej zwrócono się do rządu o wydanie rozporządzenia regulującego sprawę pomieszczeń na drukarnie, by drukarz miał ustawowo zapewnioną niezbędną dla zdrowia ilość powietrza i światła; zwrócono się o wydanie rozporządzenia, nakazującego przestrzeganie hygjeny w zakładach drukarskich. Mając na uwadze dalszy rozwój przemysłu drukarskiego w Polsce zwrócono uwagę rządu na konieczność kształcenia zawodowego drukarzy a szczególnie uczniów; zawezwano oddziały, by tworzyły kółka i wykłady techniczno - zawodowe; polecono Zarz. Gł., by poczynił starania celem poprawienia ustawy przemysłowej w kierunku obowiązkowego tworzenia komisyj egzaminacyjnych dla uczniów przy udziale przedstawicieli Związku. Pozatem przyjęto szereg drobnych zmian w regulaminie, które ułatwią członkom korzystanie ze świadczeń i urządzeń Związku.

Wśród spraw, dotyczących proletarjatu polskiego a poruszonych na VIII Zjeździe, wymienić należy uchwały, żądające niezwłocznego wprowadzenia ubezpieczeń na starość i na wypadek niezdolności do pracy; ścisłego przestrzegania 46-io godzinnego tygodnia pracy, wydania ustawy o obowiązkowem unormowaniu zarobków, o pomocy dla rodzin rezerwistów powołanych na ćwiczenia.

Oto w grubych zarysach plon obrad VIII Zjazdu. Bezwątpienia każdy, kto zapozna się z temi pracami przyzna, iż Zjazd dokonał olbrzymiego dzieła, rezultaty którego wkrótce dodatnio odczują członkowie.

OBROTY KASOWE W R. 1927.

Sprawozdanie kasowe Zarządu Głównego za r. 1927 podaje dane co do wpływów i wydatków Kasy Centralnej. Kasa ta otrzymuje tylko 15 proc. od sum, wpływających z wkładek centralnych. Sprawozdanie Zarz. Gł. dotyczy tylko tych 15% a nie całości sum otrzymywanych z wkładek. Sprawozdanie Zarz. Gł. podaje wprawdzie w tablicy na str. 40 i 41 dane co do wpływów poszczególnych oddziałów z wkładek centralnych oraz co do podziału zebranych sum na fundusze, lecz niema tam podsumowań. Z tablicy tej dowiadujemy się, ile każdy poszczególny oddział otrzymał wkładek centralnych, ile wypada w każdym oddziale na poszczególne fundusze, ale nie podano, ile wogóle zebrano, ani jakie sumy wypadły na każdy fundusz. Pozatem Sprawozdanie Zarz. Gł. nic nie mówi o wkładkach lokalnych i wydatkach z tych wkładek.

Zastrzegam się, iż nie robię tu najmniejszego zarzutu Zarz. Gł., gdyż Zarz. Gł. w Sprawozdaniu swem objął tylko te sumy, które otrzymał. Stwierdzam jedynie, że Sprawozdanie nie podaje danych co do całości gospodarki finansowej Związku Drukarzy.

Korzystając z tego, iż posiadam sprawozdania najliczniejszych oddziałów, pozwolę sobie uzupełnić dane Sprawozdania Zarz. Gł.

Na początku podam, iż oddziały Związku otrzymały z wkładek centralnych 403.470,56 zł., a wydały z tej sumy na zapomogi, administrację lokalną i centralną 236.568,29 zł. (58%); przewyżka wpływów wyniosła prawie 167 tys. złotych. Na fundusz bezrobotnych zebrano 147.671 zł., wypłacono zapomóg na sumę 115.677 zł.; fundusz chorych miał wpływów 55.970 zł., a wydatków 15.204 zł.; fundusz podróż-

nych: wpływy 4.036 zł., wydatki 549 zł.; inwalidów: wpływy 3.940 zł., wydatki 2.818 zł.; sierocy 2.395 zł. wpływów, 95.55 zł. wydatków; pogrzebowy 3.735 zł. wpływów, 2.391,76 zł. wydatków; strejkowy: 32.799 wpływów, 7.030.65 wydatków.

Fundusze lokalne w r. 1927 wraz z pozostałościami z lat ubiegłych w najliczniejszych oddziałach dosięgły następujących sum: Grudziądz 6,720 zł., Kraków 179,820 zł., Lwów 248.591 zł. (w tem opodatkowanie na bezrobotnych z górą 124 tys. zł.), Łódź 27 tys. zł., Poznań 7.814 zł., Warszawa 63.425 zł. Z sum tych wypłacono: Grudziądz bezrobotnym 3.018 zł., chorym 474 zł., na pogrzeby 164 zł. Kraków: bezrobotnym 37.624 zł., chorym 2.151 zł., na pogrzeby 100 zł., inwalidom 370 zł., sierotom 280 zł., Lwów: bezrobotnym 117.480 zł., chorym 24.199 zł., na pogrzeby 4.500 zł., inwalidom 25.185 zł., sierotom 5.432 zł. Łódź bezrobotnym 13.560 zł. Warszawa bezrobotnym 29 tys. zł. Razem na świadczenia bezrobotnym z funduszów lokalnych wypłacono 200.717 zł., chorym 26.819 zł., inwalidom 25.555 zł.

Nadwyżki wpływów funduszów lokalnych nad wydatkami wyniosły: w Grudziądzu 768 zł., w Krakowie 63.283 zł., we Lwowie 51.196 zł., w Łodzi 2.071 zł., w Warszawie 2.200 zł. Razem największe okręgi miały 533.399 zł. wpływu na funduszach lokalnych, wydały z tego 406.063 zł., pozostało w kasach z górą 119 tys. zł.

Wpływy centralne i lokalne największych okręgów dosięgły sumy 936.870 zł., na świadczenia wydano 407.334 zł., pozostało w kasach 286 tys. zł.

Największe sumy zebrano w Okręgu Lwowskim, a mianowicie z wkładek centralnych 93.495 zł., z lokalnych 248.591 zł., razem przeszło 342 tys. zł.; drugie miejsce zajmuje Kraków, gdzie wkładki centralne przyniosły 73.815 zł., a lokalne dochody 179.820 zł. Następnie idzie Warszawa: centralne 56.254 zł., lokalne 63.425 zł. Poznań 72.856 i 7.814 zł. Łódź 19.828 i 27.027 zł.

Podaję tu tylko najliczniejsze zrzeszenia. Dodać należy, iż niektóre z tych zrzeszeń posiadają drobne specjalne fundusze, które tu pomijam; pozatem pominąłem dane stowarzyszeń lokalnych personelu pomocniczego we Lwowie i Krakowie. Razem sumy, zebrane z wkładek i innych wpływów, przewyższyły 1 miljon. Jest to wielce poważna suma. Nabiera ona jeszcze poważniejszego znaczenia, gdy uprzytomnimy sobie, że liczymy tylko około 3000 członków wykwalifikowanych i 1000 pomocy.

Cyfry powyżej przytoczone wskazują, że w naszej organizacji wzajemna pomoc ma szerokie zastosowanie. Najwidoczniej pomoc występuje w świadczeniach bezrobotnym, wypłacono w końcu ub. r. z tego tytułu z funduszów centralnych i lokalnych z górą 316 tys. zł.

Dane powyższe mogą nasuwać przypuszczenie, iż rok ubiegły był pomyślnym. Niestety, tak nie było. W roku ubiegłym bezrobocie dolegało bardzo mocno; liczba bez pracy wynosiła przeciętnie z górą 15 proc. Jedynie dzięki temu, iż członkowie dają sobie sprawę, że pomoc bezrobotnym — to zabezpieczenie cennikowych warunków pracy i nie szczędzą ofiar na tę pomoc, można było nietylko udzielić pomocy pozostającym bez pracy lecz również odłożyć pokaźną kwotę (286 tys. zł.).

Dane powyżej przytoczone stwierdzają, iż Związek jest organizacją poważną, zasobną w fundusze a równocześnie zabezpieczającą członków w razie potrzeby pomocy. Ofiarność członków stwierdza, iż Związek i jego cele są im drogie i o ich wypełnienie jak i o samą instytucję dbają. Te względy winny wpłynąć na stojących jeszcze poza Związkiem, by się doń przyłączyli.

A. B.

SĄDY PRACY.

Z dniem 22 czerwca r. b. wchodzi w życie i zaczyna obowiązywać na terenach sądów apelacyjnych: warszawskiego, krakowskiego, lubelskiego, lwowskiego, wileńskiego oraz sądu okręgowego cieszyńskiego rozporządzenie Prezydenta o sądach pracy z dnia 22 marca 1928 r.

Sądy pracy powołane są do rozstrzygania spraw spornych cywilnych, wynikających ze stosunku pracy i nauki zawodowej pomiędzy pracodawcami a pracownikami lub uczniami oraz pomiędzy pracownikami tegoż samego przedsiębiorstwa; tudzież do rozpoznawania spraw karnych o przekroczenia przepisów prawnych, o ochronie pracy najemnej.

Spory wynikające z umów o pracę lub naukę w gospodarstwach rolnych i leśnych nie podlegają sądom pracy.

Strony wiodące spór, nie mogą się zrzec właściwości sądu pracy na rzecz sądów powszechnych, natomiast mogą każdą sprawę oddać do sądu polubownego, czyli są do pewnego stopnia obowiązujące.

Rozporządzenie o sądach pracy stosuje się do robotników, do chałupników, do dozorców domowych i służby domowej, do pracowników umysłowych, do uczniów i praktykantów. Nie stosuje się do pracowników umysłowych, pobierających płacę gotówkową ponad 10.000 zł. rocznie, do osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w urzędach państwowych i urzędach związków komunalnych oraz do nauczycieli szkół państwowych, publicznych i samorządowych.

Sąd pracy jest właściwy w sprawach cywilnych, jeżeli przedmiot sporu nie przewyższa 5.000 zł.: a) w sporach o wynagrodzenie należne z tytułu umowy o pracę lub naukę zawodową; b) w sprawach, dotyczących rozpoczęcia, dalszego trwania i rozwiązania stosunku pracy i nauki zawodowej; c) w sporach, dotyczących świadczeń, urlopów, potrąceń i kar; d) w sporach, dotyczących świadczeń lub książeczek obrachunkowych; e) w sporach, dotyczących wypowiadania i usuwania z mieszkań służbowych; f) w sporach, wynikających z należności do kasy emerytalnej lub zapomogowej; g) w sporach, dotyczących pretensyj, jakie na podstawie objęcia wspólnej pracy roszczą wzajemnie przeciw sobie pracownicy, zatrudnieni u tego samego pracodawcy; h) w sporach, dotyczących wykonania tych postanowień umów zbiorowych, które nie są objęte wyraźnie indywidualnemi umowami o pracę, a dotyczą stosunku indywidualnego pracy.

Do sądów pracy w sprawach karnych należą sprawy o przekroczenia przepisów o czasie pracy, o urlopach, o pracy młodocianych i kobiet, o umowie o pracę robotników i pracowników umysłowych, o kaucjach, o pośrednictwie pracy, o przekroczenie przepisów, dotyczących hygjeny i bezpieczeństwa pracy, oraz o niewykonanie nakazów, wydawanych przez inspektorów pracy.

Sądy pracy powołane są również do rozstrzygania, o ile skazany orzeczeniem inspektora pracy lub innej władzy administracyjnej wnosi żądanie przekazania sprawy sądowi.

Sąd pracy składa się z przewodniczącego, zastępcy (lub zastępców) przewodniczącego (z grona sędziów danego sądu powiatowego (pokoju) oraz najmniej 10 ławników i podwójnej liczby zastępców z każdej z dwu grup: pracodawców i pracowników. Przewodniczącego i zastępców powołuje z pośród sędziów Min. Sprawiedliwości. Ławników powołuje w równej liczbie z każdej z dwu grup na okres dwuletni Min. Sprawiedliwości na podstawie list kandydatów, przedstawionych przez organizacje przedsiębiorców i robotników.

Sąd pracy w sprawach cywilnych prowadzi rozprawy i orzeka w kompletach, składających się z przewodniczącego lub zastępcy, jednego ławnika z grupy pracodawców i jednego ławnika z grupy pracowników.

W sprawach karnych prowadzi rozprawy i orzeka jednoosobowo sędzia przewodniczący lub jego zastępca.

We wszystkich sprawach cywilnych, pełnomocnikami stron mogą być dzieci pełnoletnie, rodzice, bracia, siostry, małżonkowie, osoby wyznaczone przez stowarzyszenia zawodowe, funkcjonarjusze związku, adwokaci.

W sporach, w których ważkość przedmiotu nie przenosi 200 zł., można od wyroku sądu pracy wnieść odwołanie do sądu okręgowego w ciągu 8 dni jedynie w wypadkach jawnego pogwałcenia prawa lub niewłaściwej jego wykładni, w wypadkach pogwałcenia formalności postępowania oraz przekroczenia przez sąd zakresu jego kompetencji; wyrok sądu okręgowego nie ulega już zastrzeżeniu.

W sporach o kwoty ponad 200 zł. oraz w sprawach karnych można od wyroku sądu pracy odwołać się do sądu okręgowego. Od wyroku sądu okręgowego odwołać się można do Sądu Najwyższego w sprawach karnych oraz w wypadkach wymienionych powyżej (przy sprawach poniżej 200 zł.).

Opłaty sądowe, z wyjątkiem opłat za doręczenie, nie będą pobierane w sprawach, których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 50 zł. W innych sprawach opłaty pobierane będą według ustawy z dn. 1.VII.1926 r. o opłatach stemplowych.

Jak widzimy ze streszczenia rozporządzenia o sądach pracy, tworzą one nowy urząd państwowy dla rozpatrywania sporów, wynikających ze stosunków pracy z kapitałem. Rozporządzenie powyżej omówione ma braki, mimo to stanowi krok naprzód.

Ciała kierownicze oddziałów Zw. powinny gruntownie zaznajomić się z tem rozporządzeniem, by w razie potrzeby umieć wyzyskać przepisy rozporządzenia dla obrony krzywdzonych kolegów.

Z ŻYCIA ORGANIZACJI.

Z ODDZIAŁU KRAKOWSKIEGO.

III Posiedzenie Zarządu (4.V.1928). Przewodniczył kol. Jabłoński F. Protokuł prowadził kol. Kozłowski K. (junior). Obecni koledzy: Butwin, Kruczkowski, Wesołowski J., Łach, Wołek, Marszałek, Seichter, Morawiecki, Koczub, Rebizond, Grabski, Kukulski, Oberski, Serafin, Gaiński; z Sekcji pers. pom. Orzechowski; z Sekcji introlig. Bartosik.

Nieobecni koledzy: Piekarski, Stelmach, Rossowski (chory). Posiedzenie otworzył kol. Jabłoński, poświęcając na wstępie w dłuższem przemówieniu wspomnienie pośmiertne ś. p. kol. Gawłowi Stanisławowi, byłemu prezesowi „Ogniska". Przemówienia wysłuchali koledzy, oddając cześć Zmarłemu przez powstanie. Po odczytaniu protokułu i przyjęciu go do wiadomości zdał kol. Jabłoński sprawozdanie z czynności Prezydjum za okres od ost. posiedzenia:

1) Skargę o urlop z druk. „Gronuś - Orłowski" wniósł tylko jeden kolega i jeden pomocnik. 2) W sprawie przyjęcia pomocnika bez biura do drukarni Powszechnej, największą winę ponosi kol. maszynista, za którego protekcją to się stało. 3) W sprawie kol. Gąsieckiego, Mężowie zaufania z „Ill. Kurjera" na piśmo Związku dali odpowiedź przychylną dla tego kolegi. 4) Zatarg ze Związkiem litografów o maszyny offsetowe w druk. „Sztuka" trwa, nie można z nimi dojść do żadnego porozumienia, ponieważ żądają oni stanowczo usunięcia naszych kolegów od maszyn offsetowych, na co my ze względów organizacyjnych zgodzić się nie możemy. Na wniosek kol. Koczuba uchwalono 100 zł. subwencji orkiestrze robotniczej, która wzięła udział w pogrzebie ś. p. kolegów Gawła i Krawczuka. Po dyskusji sprawozdanie Prezydium przyjęto do wiadomości.

Załatwiono wpływy: 1) Pismo kol. Wrony Wacława załatwiono według regulaminu, 2) Podanie kol. Górskiego Juljana o przeniesienie w stan inwalidowy przyjęto do wiadomości. 3) Po rozpatrzeniu pisma kol. Kołtonowicza A. Zarząd stanął na stanowisku uchwały, zapadłej na posiedzeniu w dniu 22 marca 1928 roku.

Następnie omówiono wnioski na Zjazd w Poznaniu, opracowane przez Komisję i po uzupełnieniu drobnych poprawek przyjęto do wiadomości. Wybór 4 delegatów na Zjazd i 2 zastępców postanowiono pozostawić Walnemu Zgromadzeniu. Po załatwieniu drobnych interpelacji, posiedzenie zamknięto o godzinie 11.45 w nocy.

Sprawozdanie Komisji Kult.-Oświatowej.

Zapoczątkowane przez Komisję Kulturalno-Oświatową Drukarzy krakowskich w roku ubiegłym Wykłady Zawodowe, jako Kurs Wstępny dla pogłębienia wiadomości koniecznych w naszym zawodzie, w sezonie obecnym r. 1927-28 były dalej kontynuowane jako Kurs I-szy. Odbyty Kurs Wstępny miał charakter przeglądu techniczno - retrospektywnego i dał nam także pogląd na stan sił pedagogicznych, szczególnie w naszym zawodzie. Przyjęty został przez drukarzy chętnie, co objawiło się w stałej liczebnie frekwencji.

Naukę zaczęto 13 listopada 1927 r. — ukończono 3 kwietnia 1928 r. Wpisało się około 60 osób i 12 uczni. Przeciętnie uczęszczało 38 osób. Wykładów odbyło się 34 w 46 godzinach.

Obecnie ukończony Kurs, posunął nasze wiadomości zawodowe o duży krok naprzód. Wykłady stały na wysokim poziomie, można powiedzieć akademickim, ale także jak w roku ubiegłym były teoretyczne, gdyż mimo usiłowań nie zdołano jeszcze osiągnąć porozumienia, celem przeprowadzenia nauki praktycznej. Jak poprzednio, naukę prowadzono przy pomocy funduszów Zgromadzenia Towarzystw „Ognisko", oraz Związku Zawodowego Drukarzy. Wykłady odbywały się w gmachu Muzeum Techniczno - Przemysłowem w Krakowie, we wtorki i czwartki od godziny 7-mej wieczorem.

Naukę rozpoczął Dr. Oesterreicher — mówiąc o „Pisowni Polskiej" (4-ry wykłady). Dr. Bar: „O literaturze powszechnej" — w skróceniu (8 wykładów), Dr. Piekarski: „O drukarstwie krakowskiem XVI — XVIII w." (4 wykłady) Prof. Pszon: „O języku francuskim — dla użytku zawodowego drukarza" (4 wykłady), Dr. Szaflarski: „O języku niemieckim — dla użytku drukarza" (3 wykłady), Inż. Radwański: „O elektryczności i jej zastosowaniu i użyteczności w drukarstwie" (6 wykładów), WP. Różański: „O grafice i zdobnictwie drukarskiem" (6 wykładów), Wł. Schlessinger: „O reklamie zagranicznej" (2 wykłady), Kol. Butwin: „O cenniku drukarskim" (2 wykłady), Kol. Taubman: „O księgowaniu i kalkulacji drukarskiej" (4 wykłady), Kol. Królikowski: „Z historji powstania maszyn do składania" (1 wykład), Kol. Baranowski: „Stan Polski współczesnej wraz z wiadomościami o drukarstwie dzisiejszem" (2 wykłady). Wykłady uzupełniano zwiedzeniem pracowni i zbiorów graficznych.

Wśród Prelegentów, jakich Szanowne Grono brało w tym Kursie udział, każdy kierował się w swych wykładach potrzebami zawodowemi drukarzy. Wykłady podawane były zrozumiale i zwięźle, co też ułatwiło zrozumienie nauki i nie jednemu ze Słuchaczy dopomogło przystosować usłyszane wiadomości w codziennej pracy zawodowej.

Zakończenie Kursu odbyło się 22 kwietnia r. b. w gmachu Muzeum Techniczno - Przemysłowem przy licznym udziale Kolegów i Gości. Z przemówień na pierwszy plan wybiły się słowa zachęty do dalszej pracy, zwłaszcza pracy dla tych najmłodszych w zawodzie. Wśród nich są bowiem braki, jakie winni uzupełnić przez uczęszczanie na Kursa Zawodowe. Panuje jednak ogólnie jakieś niezrozumienie i zapoznanie, że wielu z młodzieży miast garnąć się ku wiedzy, stroni od niej, używając rozrywek nie mających wielokrotnie nic wspólnego z przyszłemi korzyściami realnemi. To też nasze usiłowania powinny zmierzać w kierunku uświadamiania i usilnego werbowania do nauki.

Kierownictwo Kursu spoczywało w rękach kol. Baranowskiego M., Królikowskiego L. i Taubmana H. drukarzy krakowskich.

Z posiedzenia Komisji Mężów Zaufania.

W dniu 22 kwietnia 1928 r. o godz. 11 rano odbyło się posiedzenie Komisji Mężów Zaufania w obecności 37 kolegów. Nieobecnych usprawiedliwionych 10, nieusprawiedliwionych 6. Kol. Jabłoński Feliks w zastępstwie prezesa Związku kol. Krawczuka, otworzył posiedzenie, wita z zadowoleniem tak wielką ilość zebranych kolegów zaznaczając, że jest ono konstytuujące po nowych wyborach do Związku. Apeluje do kolegów, ażeby wszelką prywatę na bok odłożyli, a mieli na uwadze tylko dobro organizacji. Przedstawia kolegom ich zadania, jako mężów zaufania po drukarniach, gdzie ciągle trzeba uważać, aby Umowa i Cennik były przestrzegane, poczem przedłożył porządek dzienny tegoż posiedzenia:

1) Odczytanie protokułu z ostatniego posiedzenia Komisji Mężów Zaufania.

2) Sprawozdanie z działalności Komisji Mężów Zaufania za okres od lutego do kwietnia r. b.

3) Wybór prezesa, 2 zastępców, sekretarza i tegoż zastępcy.

4) Wnioski i interpelacje

Po przyjęciu porządku dziennego i odczytaniu protokułu zabrał głos kol. Butwin i zdał sprawozdanie za okres ostatni; zatrzymując się dłużej nad sprawą drukarni „Gronuś - Orłowski", w której wybuchł strejk, a następnie został ten zakład zblokowany. Uznaje za zupełnie słuszne stanowisko Wydziału Związku, dopuszczające kolegów do strejku, gdyż w drukarni tej zaczęły panować stosunki, naruszające cennik i umowę ze strony zakładu. Wszyscy koledzy tam pracujący, jak i personel pomocniczy otrzymali zapomogę strejkową i zostali postawieni na pierwszych miejscach na liście bezkondycyjnych. Ostatnio prawie wszyscy otrzymali już pracę.

Nad sprawozdaniem rozwinęła się ożywiona i rzeczowa dyskusja, uznająca stanowisko Wydziału za słuszne.

Następnie przystąpiono do wyborów. W dyskusji liczni mówcy zaznaczyli, że należy na stanowisku prezesa Komisji Mężów Zaufania, pozostawić dotychczasowego kol. Butwina, który ku ogólnemu zadowoleniu spełnia to zadanie, a dopiero na jego zastępców wybrać kolegów młodszych, którzyby mogli się zaznajomić z czynnościami tak ważnemi, a wtenczas łatwiej nam będzie uwolnić kol. Butwina od tego obowiązku na drugi rok, mając już pewne siły do tego przygotowane. Wobec postawienia wniosku ażeby wybór prezesa przeprowadzić przez aklamację — kol. Butwin Kazimierz został jednogłośnie wybrany na prezesa. Następnie wybrano: kol. Marszałka Edwarda, I zastępca prezesa, kol. Głowackiego Franciszka, II zastępca prezesa, kol. Elgieta Jana, sekretarzem, kol. Żychala Józefa, zastępcę sekretarza.

Po objęciu przewodnictwa przez kol. Butwina, który dziękując za wybór, apelował do kolegów o szczerą i owocną pracę dla dobra organizacji, przystąpiono do interpelacji i wniosków, w których zapytano się między innemi, czy wiadomem było prezesowi, że w niektórych drukarniach odrabiano cztery godziny Wielkiej Soboty, co uznano za niedopuszczalne. Również poruszono sprawę dwóch kolegów, którzy mając pracę w innych drukarniach, pracowali w drukarni Gronusia, za co zostali obaj ukarani. Następnie przystąpiono do omówienia święta 1-go Maja. Po krótkiej dyskusji, uznającej potrzebę tego święta, uchwalono jednomyślnie wniosek:

„Komisja Mężów Zaufania zebrana na posiedzeniu w dniu 22 kwietnia 1928 roku wzywa wszystkich pracowników drukarskich do zaprzestania pracy po zakładach w dniu 1 Maja 1928 r., celem zademonstrowania swej solidarności z ogółem robotników".

Również polecono Prezydjum zwołanie posiedzeń oficynowych tych drukarń, w których koledzy niechętnie świętują, przedstawiając im znaczenie tego święta.

Po załatwieniu kilku drobnych spraw, posiedzenie zamknięto o godzinie 2 po południu.

Z ODDZIAŁU LWOWSKIEGO.

Doroczne walne zgromadzenie „Ogniska" odbyło się w dn. 29 i 30 kwietnia 1928 r. w sali własnej, Piekarska 18, w obecności około 250 kolegów. Przewodniczył kol. A. Kusyk, sekretarzował: kol. Moszyński Z. i Preidl Kl.

Kol. przew., otwierając Zgromadzenie o godzinie 10.30 przed południem, stwierdza, że odbywa się ono jako powtórne zwołane, a uchwały jego będą prawomocne bez względu na ilość obecnych członków. Następnie przedstawia delegatów, a mianowicie: kol. Mikrutę, Franciszka z Przemyśla, reprezentującego 24 głosy; kol. Paszeka Stanisława ze Stanisławowa, repr. 33 gł.; kol. Lantnera Hermana z Drohobycza, repr. 18 gł. i kol. Statkiewicza Marjana z Żółkwi repr. 10 gł., oraz gościa kol. Dziamę Józefa z Rzeszowa.

Kol. przew. w uzupełnieniu sprawozdania drukowanego, stwierdza, że w roku sprawozdawczym dawała się zauważyć u wielu kolegów chwiejność w odnoszeniu do zarządzeń Organizacji. Należy to przypisać złej konjunkturze w zawodzie i ciężkim warunkom życiowym oraz kryzysowi bezrobocia, jaki przeżywaliśmy w roku sprawozdawczym, co w rezultacie wywołało pewną depresję, właściwie jednak nieuzasadnioną. Utrzymanie tych kolegów w karbach organizacyjnych nastręczało właśnie Wydziałowi bardzo wiele pracy. Sądzi, że w dyskusji zostaną poruszone inne sprawy, na które po wyczerpaniu dyskusji odpowie.

W dyskusji nad sprawozdaniem przemawiali kol. kol.: Budzicki, Lauda T., Rajca, Burger. Po wyczerpaniu dyskusji kol. Romański imieniem Komisji Weryfikacyjnej stwierdza, że ta przeglądnęła protokuły z ubiegłego roku i znalazła je w należytym porządku. — Oświadczenie powyższe Zgromadzenie przyjęło do zatwierdzającej wiadomości.

Kol. Ziemiański uzupełnia drukowane zamknięcie rachunkowe, wykazując, że właściwe fundusze "Ogniska" zamknięte są niedoborem, pokrytym z nadzwyczajnego opodatkowania. Koszty administracji nieznacznie się zmniejszyły i wynoszą niepełne 7%.

Po dyskusji wnioski Komisji kontrolującej o udzielenie absolutorjum, jednogłośnie uchwalono.

Kol. Zamuliński zdaje krótkie sprawozdanie z działalności biblioteki. Ofiarodawcom książek dla biblioteki składa tą drogą podziękowanie i apeluje o uchwalenie również w tym roku subwencji na zakupno nowych książek.

W wyniku dyskusji uchwalono subwencje dla bibliotek w następującej wysokości: Lwów 600.— zł., zaś Przemyśl i Stanisławów po 200 zł.

Na wniosek kol. Schechtla, poparty przez kol. Buniaka, uchwalono zakupić dla biblio-

tek we Lwowie także kilka dziel żydowskich.

Święto 1-go Maja. Dotychczasowy sposób święcenia 1-go Maja był dla kolegów pracujących przy dziennikach porannych krzywdzący, gdyż zmuszeni oni byli świętować dzień poprzedni, tak by w dniu 1-go maja żaden dziennik się nie ukazał. Wobec tego Wydział przychodzi do Walnego Zgromadzenia z następującym wnioskiem:

„Doroczne Walne Zgromadzenie członków Stow. Drukarzy „Ognisko", odbyte w dniu 29 kwietnia 1928 roku postanawia w dniu 1-go maja wstrzymać się solidarnie od pracy i wspólnie z proletarjatem Lwowa, wziąć udział w 1-szo majowej ogólnej manifestacji.

Koledzy, pracujący przy dziennikach rozpoczynają święto w dniu 1-go maja o godz. 6-tej rano i kończą dnia 2-go maja o godz. 6-tej rano".

W dyskusji kol. Wałęga i Weledniker oświadczają się za święceniem 1-go maja jak w roku poprzednim, zaś kol. Niemczewski i Garliński popierają wniosek Wydziału, przyczem kol. Garliński stawia wniosek o zamknięcie dyskusji bez uwzględnienia zapisanych do głosu mówców. Wniosek ten uchwalono.

W głosowaniu uchwalono wniosek Wydziału jednogłośnie (oklaski).

Kol. przew. powołuje do Komisji skrutacyjnej następujących kolegów: Czołowski B., Romański J., Burger J., Chwałek Wł., Pander J., Schwamm S. i Schultz L.

Po 15-to minutowej przerwie, celem naradzenia się, odbyło się imienne głosowanie, trwające przeszło godzinę.

* * *

Dalszy ciąg Dorocznego Walnego Zgromadzenia członków „Ogniska" (poniedziałek 30 kwietnia 1928). Obecnych około 200 kolegów.

Kol. Schultz L. imieniem Komisji skrutacyjnej odczytuje następujący wynik wyborów: Przewodniczący: Kusyk Andrzej; Zastępca przew.: Garliński Leon; Sekretarz: Preidl Klemens; Skarbnik: Ziemiański Michał; Bibljotekarz: Zamuliński Marjan; Wydział: Schultz Ludwik, Preissler Izaak, Maćkówka Konstanty, Benrad Gabrjel, Moszyński Zygmunt, Czołowski Bogumił, Panas Aleksander, Telmany Tomasz. Zastępcy: Winiarski Bronisław.

Komisja kontrolna: Pietruszka Marjan, Riedl Jan, Terlecki Stanisław.

Kol. przew. imieniem nowowybranego Wydziału dziękuje obecnym za wybór i apeluje do ogółu o sumienną i solidarną współpracę z Wydziałem dla dobra Organizacji.

Do Wyższego Sądu Cennikowego powołani zostali: Kubicki Włodzimierz, Garliński Leon; zastępcy: Szczęścikiewicz Stanisław, Terlecki Stanisław. Do Rozjemczego Sądu Cennikowego: Panas Aleksander, Moszyński Zygmunt, Musij Jan, zastępcy Niemczewski Roman, Filipowski Jan.

Zmieniono w statucie „Ognisko" § 12 o Sądzie Polubownym i wybrano skład sądu.

Na wniosek Wydziału uchwalono założenie własnej drukarni; zrealizowanie uchwały powierzono Wydziałowi.

Kol. Bober podnosi wadliwe leczenie w Kasie Chorych, powodujące olbrzymi wzrost śmiertelności wśród naszych członków. Proponuje wybór specjalnej delegacji, która udałaby się do Dyrekcji Kasy Chorych, w celu interwencji o sumienną opiekę lekarską dla członków naszego Stowarzyszenia i ich rodzin.

Kol. Nowakowski Z. uważa za niezbędne dla rozwoju Organizacji i wygody członków stworzenie przy Organizacji funkcji stałego urzędnika, i stawia następujący wniosek:

„Poleca się Wydziałowi opracowanie odpowiedniego wniosku celem reaktywowania funkcji urzędnika organizacyjnego".

Wniosek powyższy przekazano do rozpatrzenia nowemu Wydziałowi.

Kol. przew. po wyczerpujących wyjaśnieniach w sprawach wyżej poruszonych, zamknął Zgromadzenie.

Z ODDZIAŁU PIOTRKOWSKIEGO.

W dniu 29 kwietnia 1928 roku odbyło się doroczne Zebranie sprawozdawcze członków Związku Zaw. Drukarzy i Pokr. Zaw. w Polsce — Oddział w Piotrkowie, przy współudziale Delegatów: Zarządu Głównego — kol. Wł. Szczuckiego i Okręgu Łódzkiego — kol. A. Nowakowskiego.

Zagaił Zebranie kol. Chmielewski (sekretarz), zaznaczając, że przewodniczący kol. Kunka opuścił nasze szeregi, gdyż wyjechał z Piotrkowa. Wita Delegatów, następnie zwraca się do zebranych o uczczenie pamięci, zmarłego kol. Bolesława Włuki, co zebrani uczynili przez powstanie z miejsc. Na przewodniczącego zebrania zaprosił kol. Nowakowskiego, a na sekretarza kol. Jakubowicza.

Kol. Nowakowski, obejmując przewodnictwo, imieniem Okręgu Łódzkiego powitał kolegów, dziękując za powierzony mu mandat; poczem odczyt porządek dzienny, który został przyjęty.

Kol. Szczucki, delegat Zarządu Głównego wygłosił obszerny referat o sytuacji organizacyjnej, w końcu którego zwrócił się w gorących słowach do kolegów piotrkowskich, żeby nie dopuścili do tego, by wieloletnia praca organizacyjna Oddziału piotrkowskiego uwieńczona 10-letnim jubileuszem, miała iść na marne. Wzywa, aby członkowie, co zaprzestali płacić wkładki, takowe do organizacji wpłacali, gdyż tylko dzięki organizacji, wszelkie zakusy przedsiębiorców na dotychczasowe zdobycze, jak próba oberwania minimum z 62.50 na 50 zł. tygodniowo, nie płacenie za święta — zostały zwycięsko odparte.

Sprawozdanie Zarządu Oddziału za rok 1927 przedłożył kol. Chmielewski.

Okres od stycznia można nazwać okresem względnie dobrym, gdyż zaznaczyła się w nim działalność Związku na zewnątrz. Członkowie dość regularnie płacili wkładki. Bezkonkurencyjni otrzymywali zapomogi. W tym to okresie uzyskano 5 procent podwyżki. Minimum wzrosło do 65 zł. 62 gr. Drugim czynem było zorganizowanie Jubileuszu 10-lecia Związku. Zapowiedziany początkowo w ramach skromnych, Jubileusz ten przeistoczył się w wielką i podniosłą uroczystość. Zdawało się, że po tych uroczystościach, które jeszcze żywo nam tkwią w pamięci, organizacja wzrośnie na siłach, nabierze większego rozmachu do pracy — niestety, dziś, kiedy przychodzi zdać sprawozdanie, jakież ono jest smutne. Jedynie ambicji i zrozumieniu ruchu związkowego kilku kolegów zawdzięczyć należy, że dziś jeszcze możemy się zebrać, zdając sprawozdanie; gdyby nie to, cała nasza dotychczasowa działalność poszłaby na marne.

Kol. Kowalczyk zdał sprawozdanie z chwili obecnej, jaka się wytworzyła przez wstrzymanie się z płaceniem wkładek przez pewną część członków. Referent drżącym głosem omawia groźną sytuację organizacyjną, która może mieć nieobliczalne następstwa dla drukarzy piotrkowskich. W dłuższem przemówieniu apeluje do zebranych, aby nawrócili się z tej drogi na właściwą, w przeciwnym bowiem razie, nie będzie miał kto pomyśleć o naszych skromnych warunkach bytu, o ile pójdziemy w rozsypkę.

Kol. Kowalczyk, jako skarbnik zdał sprawozdanie kasowe. Oddział w 1927 miał wpływów z funduszów centralnych 1.469,55 zł., wydatków 386,62 zł. Fundusz lokalny: przychód—1.678,15 zł., rozchód — 1.727,73 zł.

Nad sprawozdaniem wywiązała się dyskusja, w której zabierali głos kol. Śliwiński, Moneta, Branic, Kalisiak, Herman, Kowalczyk, Chmielewski oraz Delegaci Zarządu Głównego i inni.

Po tej dyskusji sprawozdanie przyjęto do zatwierdzającej wiadomości, wyrażając podziękowanie Zarządowi za jego niestrudzoną pracę.

Sprawę obniżenia wkładki referuje kol. Chmielewski, zaznaczając, że w tej sprawie zwołane było już Zebranie, na którem takową obniżono do 4 zł. tyg., zaledwie 50 gr., zostawiając na lokalne wydatki, jednak członkowie i tej nie wpłacali, żądając obniżenia jej do 3 zł. W sprawie tej zabierali głos: Delegat Zarządu Głównego kol. Szczucki, który akcentował, że wkładki tak dalece nie można obniżyć; Delegat Okręgu — kol. Nowakowski; kol. Chmielewski, Kowalczyk, Moneta.

Jednakże sytuacja stawała się nader groźną, gdyż oponenci zagrozili, że płacić nie będą, o ile nie obniży się do 3 zł.

Wobec takiego położenia, kol. Kowalczyk, mając na uwadze utrzymanie przy życiu organizacji, zgłasza wniosek: Walne Zeebranie Drukarzy, odbyte w dniu 29 kwietnia uchwala obniżenie wkładki do minimum do czasu Zjazdu: I kat — 3.50 tygodniowo, II kat. 1.75 zł. tygodniowo, III kat. — 80 gr. tygodniowo. Wniosek upadł.

Następnie po dyskusji przyjęto następujący wniosek:

„Walne Zebranie Drukarzy, zastanawiając się nad sprawą rewizji cennika, stwierdza konieczność takowej. Poleca Zarządowi rozpoczęcie pewnych kroków w tym kierunku".

W dniu 5 maja odbył się dalszy ciąg Zebrania Walnego, na którem omówiono porządek dzienny Zjazdu; przyjęto wnioski na Zjazd oraz wydelegowano na Zjazd kol. Kowalczuka.

W dniu 19 maja odbyło się pierwsze Zebranie Zarządu, który ukonstytuował się następująco: Kol. kol.: Chmielewski Franciszek — przewodniczący, F. Jakubowicz — sekretarz i Kowalczyk Edward — skarbnik.

STRAJK DRUKARZY W GDAŃSKU.

Od dn. 20.IV do 29.IV r. b. trwał w Gdańsku strejk drukarzy. Strejk miał podłoże gospodarcze. Drukarze zażądali podwyżki zarobków. Pertraktacje wstępne, które się odbyły pomiędzy pracodawcami a związkiem, dały nie zupełnie zadowalający wynik. Pracodawcy oświadczyli gotowość dania 2,65 guld. podwyżki na tydzień. Zebranie drukarzy, które się odbyło, odrzuciło propozycję pracodawców i uchwaliło strejk. W czasie strejku odbywały się pertraktacje zarobkowe, które dały następujące wyniki. Najwyższa stawka podwyżki wynosi 4.— guld. tygodniowo. Rozstrzygnięcie to zebranie drukarzy, odbyte dn. 28 kwietnia odrzuciło 155 głosami przeciw 128. Ponieważ za strejkiem nie było ⅔ większości, podjęto ponownie pracę w dniu 29-go kwietnia.

Drukarnie: Drukarnia Gdańska", „Volksstimme" i 4 mniejsze zgóry zgodziły się na żądaną podwyżkę i w tych drukarniach nie strejkowano. Drukarze żądali 10.— guld. tygodniowo, a uzyskali przez strejk 4.— guld. tygodniowo.

Obecnie zarobki drukarzy są następujące: drukarze w klasie C 69.— guld., klasa B [illegible],85 guld., klasa A 58 65 guld., nowo wy[illegible]eni 48,30 guld., przy linotypach otrzymują dokładkę 20 proc. Niewykwalifikowani ponad 24 lat 60,40 guld. od 21 — 24 lat 51,35 guld., od 10—21 lat 45,30 guld., od 17 — 19 lat 33.20 guld. Nakładaczki: ponad 21 lat 36,25 guld. od 19 — 21 lat 33 20 guld., od 17 — 19 lat 30,20 guld. Uczniowie: w pierwszym roku 13,80 guld., w drugim roku 17,25 guld., w trzecim roku 20,70 guld., w czwartym roku 27 60 guld.

Ś. P. EDWARD ŁUDWIK SOKOŁOWSKI

W dn. 3 czerwca zmarł w Warszawie w kwiecie wieku, 38 lat liczący składacz. kol. Edward Ludwik Sokołowski. Zmarły gorąco interesował się sprawami organizacyjnemi, biorąc czynny udział w pracy dla dobra ogółu. Zmarły przez długie lata piastował mandat delegata w druk. „Gazety Policyjnej", ku zadowoleniu kolegów i pożytkowi organizacji. Szczerze oddany sprawom zawodowym, Ś. p. kolega był przykładem żywym dla innych; zaskarbił sobie szacunek i poważanie.

Cześć Jego pamięci!

ADRES REDAKCJI: AL. MICKIEWICZA Nr. 1, M. 13 (ŻOLIBORZ). ADRES ADMINISTRACJI: MIODOWA 6, I PIĘTRO.— KONTO P. K. O. Nr. 99
PRZEDPŁATA: MIESIĘCZNIE 30 GROSZY — CENA OGŁOSZEŃ: ZA 1 WIERSZ NONPARELOWY JEDNOŁAMOWY GROSZY 50
WYDAWCA: ZWIĄZEK ZAWODOWY DRUKARZY I POKREWNYCH ZAWODÓW W POLSCE — REDAKTOR: ANTONI BURKOT

Złożono w drukarni „Robotnik" Warecka 7, odbito w drukarni „Merkel, Olesiński i S-ka" Chłodna 37.